

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bona Volvntas Optimæ Consentiens. Seu De Sequendo In Omnibus Ductu Providentiæ Diviniæ

Foullon, Jean E.

Leodii, 1657

Sectio III. Tertium adjumentum: Consideratio insanix & infælicitatis
illorum, qui à Providentiâ divinâ sese regi non sinunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54992](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54992)

178 BONA VOLUNTAS

ut crescat in novissimo vita tua. Ad increpandam diffidentiam tuam expende verba Augustini in Psal. 145. Dicatur homini in afflictione aliqua constituto: est quidam homo magnus per quem possis liberari: arridet, gaudet, erigitur. Quod si dicatur illi, liberat te Deus: quasi desperatione frigescit. Promittitur auxilium mortalis, & gaudes: promittitur immortalis, & tristis es? Promittitur tibi quod liberet te tecum liberandus, & tamquam aliquo magno auxilio exultas: promittitur ille liberator, qui liberatore non indiget, & quasi ad fabellam desperas? Væ talibus cogitationibus, longè peregrinantur: verè misera & magna mors est in eis.

S E C T I O T E R T I A.

Tertium Adjumentum,

Consideratio insanie & infelicitatis illorum,
qui à Providentiâ divinâ sese regi
non soununt.

I.
Calamitates
ubique.

PRopheta Zacharias c. 5. Con-
versus sum, inquit, & levavi
oculos meos, & vidi, & ecce volumen volans.

Græcus.

Græcus textus habet δρόπνον πτόμενον
falcem volantem : sed ex Hebræo מגלה
 Meghillah, aptius intelligitur, quomodò
 & Chaldæus expressit, volumen, id est
 membrana seu charta volubilis. *Et dixit
 ad me Angelus: Quid tu vides? Et dixi: Ego
 video volumen volans: longitudo ejus viginti
 cubitorum, & latitudo ejus decem cubitorum.*
 Area capax describendis Hebræorum
 omnium meritis & pœnis. Rabbini ob-
 servant ejusdem prorsus mensuræ fuisse
 templi Hierosolymitani portam: videri
 itaque inde volumen illud exsilisse. Ut
 nempe intelligamus, à Deo designatas
 ac distributas fuisse Judæis singulis cala-
 mitates suas. *Et dixit ad me Angelus:
 Hæc est maledictio, quæ egreditur super faciem
 universæ terræ... Educam illud, dicit Domi-
 nus exercituum, & veniet ad domum furis,
 &c...* Membrana illa volubilis aptissi-
 mè, meo judicio, significet, non calami-
 tatem tantùm publicam, quâ Judæi per
 Babylonios oppressi fuère: sed quamlibet
 à Providentia divina hominibus singulis
 descriptam, & decretam, fixoque tem-

pore ad quasvis domos, ex æterni templi adytis, advolantem. Frustra portas obiceris, seras obstruxeris, pessulum obduxeris: nulla non domus afflictioni pervia est: laborare debet virtus, ut exerceatur; vitium, ut plectatur.

II. *Non bene ubique excipitur.* Id aliàs in Commentariis ostendemus: & simul non omnes, qui laborant, pari tamen sorte & fructu laborare. Quod Augustinus, libro 1. de Civit. eximiè dixit: *Manet dissimilitudo passorum, etiam in similitudine passionum: & licet sub eodem tormento, non est tamen idem virtus, & vitium. Nam sicut sub uno igne aurum rutilat, & palea fumat; & sub eadem tribula stipula comminuuntur, frumenta purgantur: nec ideo oleum cum amurca confunditur, quia eodem præli pondere exprimitur. Ita una eademque vis irruens bonos probat, purificat, eliquat: malos vastat, damnat, & exterminat. Unde in eadem afflictione mali Deum detestantur atque blasphemant: boni autem precantur & laudant. Tantum interest, non qualia, sed qualis quisque patiatur. Nam pari motu exagitatam,*

gitatum, & exhalat horribiliter cœnum, & fragrat suaviter unguentum. Euundem in sensum Bernardus Epist. 32. ad Abbatem S. Nicasii Rhemensem: Sanctis & electis tribulatio operatur patientiam, patientia probationem, probatio verò spem, spes autem non confundit. Sic damnandis & reprobis tribulatio parit è contrario pusillanimitatem, pusillanimitas perturbationem, perturbatione desperationem, & illa interimit. Ne ergo hæc te tam horrenda, quod Deus avertat, demergat tempestas aquæ, &c.. Tum subdit hortationem ad patientiam. Nos eodem fine describamus infælicem ac deplorabilem statum impatientium, ut, ex oppositione contrarii, virtus, quam commendamus, elucescat, & ad sui amorem nos potentiùs alliciat.

III. Ac primùm ex eo miseri sunt, quod quantumvis miseriis oblucentur, & ægrè ferant incurrentia, ferre tamen inviti cogantur. Cleanthis hac de re verbum sapiens est, à Seneca Latinè factum, Epist. 107.

Duc me parens, summique moderator poli

Quocum-

*Quocumque libuit, nulla parendi est mora.
 Adsum impiger. Fac nolle, comitabor gemens:
 Malusque patiar, facere quod licuit bono.
 Melius est ab Augustino monitum audi-
 re, in Psalmum 99. Noli servire cum mur-
 mure. Non enim id agunt murmura tua,
 ut non servias, sed ut malus servus servias.
 Servus es Domini, libertus es Domini: non sic
 queras manumitti, ut recedas à domo man-
 missoris tui. Frustra enim exire de domo
 ejus & manibus quæres, cum undique
 compedibus potentia ipsius vinctus te-
 nearis, quibus, quantumvis reluctans,
 trahêris. Videtis, inquit idem Augusti-
 nus in Psalmum 32. quanti disputant con-
 tra Dominum. Cum enim facere voluerit
 contra voluntatem hominum, quia Dominus
 est, & novit quid faciat, nec tam attendit
 nostram voluntatem, quam utilitatem: illi,
 qui malunt suam potius voluntatem impleri,
 quam Dei, volunt ad suam voluntatem fle-
 tere Deum, non suam corrigere ad Deum.
 De infælici istorum conditione præno-
 tata sunt quædam, partis hujus sect. I.
 numero 6.*

IV.
Alter.

Nec modò non exeunt malis suis, qui obluſtantur, ſed ea per ipſam obluſtationem augent: & impatientiam, quæ triftitiæ genus eſt, cordique dolorem imprimi, aliis doloribus ſuperadjiciunt. Febricitans, quantumlibet ſeſe in lecto convolvat, febrim non excutiet, imò agitatione magis accendet. Latro à fatellitibus comprehenſus, ſi obſiſtit, manicas præterea patietur, & pedibus pulſabitur, & nodofos ſtipites ſentiet. *Laqueos, inquit Seneca libro de Conſol. ad Helviam, fera, dum jactat attingit. Aves viſcum dum trepidantes excutiunt, plumis omnibus illinunt. Nullum tam arctum jugum eſt, quod non minùs ledat ducentem, quàm repugnantem.* Aiunt medici, cùm venenum ab animali epotum eſt, cor, quod illo maximè petitur, intumeſcere, agitari, poros calore diſtendere, ut ſe defendat: & ea ipſa defenſione venenum citiùs ad ſe trahere, atque intrò ſuſcipere. Ita impatientes, niniã adverſùs dolorem repugnantia, & commotione, plus doloris concipiunt, aditumque illi ad cordis intima aperiunt. Narrant,

Narrant,

Narrant, Agefilao Spartanorum Regi, arthritide vexato, Carneadem Philosophum affuisse, & ne molestus esset, sermonem abrumpere, & abire voluisse: at illum ostensis manibus ac pedibus primum, dein cordis fede, dixisse malum illuc esse, huc autem nondum penetrasse: itaque assideret, & confabularetur. Longè aliter cum impatientibus agitur, quibus majus malum à mali odio, quàm ab ipso malo est: & qui optimè dicere de se possint, quod alià sententiâ Tobias, *Quale mihi gaudium erit, qui in tenebris sedeo, & lumen cali non video?* Quid lætitiæ illis erit, qui Dei providentiam, per calamitates ad æterna ducentem, non adspiciunt?

V.
Tertia. Crescit infortunatorum hominum infelicitas ex eo, quod ingentem thesaurum meritorum impatientiâ suâ miserè prodigi perdant. Quantum miles inter vulnera, aulicus inter indignitates quotidianas, ancillæ & servi inter dura imperia, artifices in laboribus, quilibet hominum in suis calamitatibus, *lucri cum Deo.*

Deo facere potuerant si toleranter ferre incommoda ingruentia voluissent. Sed heu! *Viri divitiarum dormierunt somnum suum, & nihil invenerunt in manibus suis.* Struthio, crassum & stupidum animal, alas habet, sed non subvolat. Habuere isti alas, quibus in cælum evolarent: in fabulo ac cœno hæreere maluerunt. Hoc Infidelibus exprobrabat. Augustinus lib. 1. de Civitate: *Perdidistis utilitatem calamitatis, & miserrimi facti estis, & pessimi permanistis.* Salvianus, libro 7. de Providentia, idem de ætatis suæ hominibus conquerabatur: *Quid hoc mali est? Iumenta & pecudes sectione curantur: nos nec cauterii adustione, nec ferri desectione curamur, imò, quod pejus est, curâ ipsa deteriores sumus.*

VI. *Quarta.* Inde sensim ad majus longè infortunium delabuntur, ut quemadmodum à medico ægri insanabiles, ita ipsi à Deo deserantur, & dimittantur secundum desideria cordis eorum, ut eant in adinventionibus suis. Doctus fessor equo domando franos, camos, calcaria, virgas,

virgas, compedes, quidlibet denique adhibuit incassum: quid superest, nisi ut præcipitem abire patratur? Pueris efformandis quantam oporteat adhibere diligentiam, nôrunt parentes & magistri: clamandum, instandum, nunc minis, nunc promissis, nunc honoris invitamento, nunc metûs stimulo. Posteaquam incassum infrunito adolescentulo impensa sunt omnia: magister denique, aut parens, operam perdere desinet, & immorigerum relinquet sibi. Eum in modum Deus acturum se affirmat, Jeremiæ cap. 2. *Super quo percutiam vos ultra, addentes prevaricationem . . . Frustra percussi filios, disciplinam non receperunt.* Simili causâ & formulâ, Ezechielis cap. 16. Deus ait futurum, ut ultrâ non irascatur. Famulum neque imperiis, nec probris, nec verberibus obtemperantem herus domo ejiciet, nec recipiet ampliùs, nisi desipiet. Eodem modo cum Judæis Deum egisse, dicit Cyprianus, Oratione 3. contra Judæos. Apud Amos Prophetam cap. 7. Locustæ famem, Ignis pestem, Trulla bellum, flagella

gella tria, aliud ex alio Israëlitis immiffa, indicant. Cæmentarius deinde, de inducendo muro desperans, *Ponam, inquit, trullam in medio populi mei Israël, non addam ut superinducam eum.* Cur autem de populi istius emendatione desperatur? Causam habes cap. 6. ubi tempore pestis nolunt sibi de Providentia Dei fieri mentionem: *Tace, inquit, & non recorderis nominis Domini.* Deposita est illorum curatio, qui curari à Deo nolunt.

VII. *Ultimum exitium.* Quid autem de ejusmodi hominibus, à Deo desertis, expectandum est, nisi extrema perniciēs?

Vae eis, inquit Deus, Osee cap. 9. cum recessero ab eis. Recedente salute, salus sperari non potest. Luce vitæque abeunte, nil præter mortis umbram & caliginem expectari debet. Deseri à Deo homines, prosperitate & bonis caducis immodicè abutentes, non equidem ita dolendum est: receperint bona in vita sua; in altera crucientur. At infælicitatem tam infæliciter à quibusdam hominibus excipi, ut ideò divina ope destitui mereantur, quis

quis satis lugeat? Damnetur Cainus in-
 vidiâ, Gigantes ante diluvium injustitiâ,
 Nembrothus homicidiis, Her & Onam
 infanda mollitie, Sodomitæ infamibus vi-
 tiis, Pharao obduratâ contumaciâ, Abi-
 ron superbiâ, Core rebellione, Absalon
 ambitione, Saul inobedientiâ, Holofer-
 nes ebrietate, Jezabel impietate, Antio-
 chus sacrilegis latrociniis & cædibus, Al-
 cimus infami proditione, Dives Epulo
 immisericordi erga pauperes crudelitate,
 Virgines fatuæ væcordi negligentia,
 Caïphas politico consilio, Judas avaritiâ,
 Pilatus infano metu displicendi. Sed dam-
 nari morbis suis Jobum, captivitate Jo-
 sephum, exilio Jeremiam, cæcitate To-
 biam, tormentis septem matris Hebrææ
 liberos, carcere Joannem, paupertate
 Lazarum, quis non lamentaretur? Nonne
 isthæc foret omnium maximè deploran-
 da infælicitas: hujus vitæ miseriis æter-
 narum miseriarum experimentum & præ-
 judicium antecapere; ex Purgatorio tem-
 porali ad inferos descendere: cum alio-
 qui ex Purgatorio ad cælum apertus,
 facilis-

facilisque trames compendio duceret?

VIII.

*Pessimum
impatien-
tium genus.*

Tūne verò, inquis, impatientes omnes eò miseriarum devenire existimas? Atqui quotumquemque invenies, perfectæ in malis tolerantia? Quota ergo hominum pars à Deo non deseretur, si impatientes omnes merentur destitui? Ne trepida. Non omnes eodem gradu impatientes sunt. De infimo & pessimo hīc loquimur. Si sunt, qui vel apertè Deo obloquuntur, vel apud se saltem contra ejus decreta obmurmurare audent. Cujusmodi fuit pessima, si tamen pessima permansit, viri optimi uxor, quæ sub doloribus fatiscenti incubabat, *Benedic Deo, & morere*, id est, blasphemam aliquam vocem adversus Deum evome, ut cæteris tuis calamitatibus mortem adjiciat, harum calamitatum finem, & principium scilicet æternarum. Tales fuere, qui apud Malachiam cap. 3. increpabant claris vocibus, vanum esse hominem, qui Deo serviret, cum piis juxta & impiis mala incurrerent. Consimilia plurima apud Prophetas alios miserorum

Israë-

Israëlitarum, ac Judæorum, verba reperire est.

IX. *Intoleranda eorum impudentia.* *Vae, inquit Isaias cap. 45. qui contradicit factori suo, testa de Samiis terræ. Ecce, inquit Jeremiæ calamo Deus cap. 18. sicut lutum in manu figuli, ita & vos in manu mea: & tu Baruc, fide secretorum meorum depositarie, lutum es: & tu Sobna, quantumcumque inter primores emineas, aut eminere videaris, coram Deo lutum es: & tu Rex Sedecia, scepro, diademate, purpurâ ornatum lutum es: & vos filia Sion, amictæ auro primo & gemmis splendidæ, lutum estis: & tu Regina, in cultu Persico & luxu Babylonico, lutum es. Luto suo facit figulus quod vult: Deus suo, quod volet, non faciat? Aquâ figulus lutum macerat: Deus vult, ut afflictionum aquæ intrent usque ad animam nostram. Pinsit lutum figulus: calamitosos conculcat homo, tota die impugnans tribulat. Figulus manibus lutum effigiat: Deus in homine calamitoso vertit & convertit manum suam. Dirumpit figulus lagenam aut vascu-*

vasculum suum, quando collubuerit, contritione prævalida : Deus confringet ad numerum dentes nostros, quando fuerit collibitum, & sicut vas figuli confringet nos. Sapiens erit dicere cum Michæa cap. 7. *Iram Domini portabo, quia peccavi ei: aut cum Jobo, Peccavi, & verè deliqui & sicut dignus eram non recepi* : vel, verbis Machabæi nostri, amantiùs & suaviùs, *sicut fuerit voluntas in celo, sic fiat*. Sin obmurmuret, & conqueratur testa de Samiis terræ, quis impudentem insaniam non excretur ? Interrogabat Corinthios Paullus I. epist. cap. 9. *Quis plantat vineam, & de fructu ejus non edit ? Quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat ?* Indignetur scilicet vitis, uvam à vinitore decerpi & exprimi : non patiatuŕ ovis à pastore se tonderi. Irascatur homo, quod à Deo intorculari dolorum ponatur, & bonis caducis velut lanâ spoliatur : cùm tamen longè magis proprium sit Dei peculium, quàm vinea vinitoris, aut vervex pastoris. Maŕtabitur itaque pecus inutile: vitis obdurata & infrugifera
 refeca-

refecabitur, ut flammis pabulum fiat: & homines tam insanè & impudenter impatientes, sicut oves in inferno ponentur, mors depascet eos.

x.

*Genus
alterum.*

Alterum impatientium genus, Deo quidem parcat, at non sibi: id est adversus Providentiam divinam directò non pugnat, sed indirectè, & per suum ipsorum latus. Isti simul infortunium haud expectatum incurrere, attoniti hærent, velut quos fulmen percussit: mox projecto animo, depositâ omni de Deo fiduciâ, à solitis pietatis exercitiis cessant. Quibus optimè Bernardus suum illud, epistolæ 256. ad Eugenium Papam, accinuerit: *Numquid ideò debet homo facere quod non debet, quia Deus facit quod vult?* Pejori loco erunt, & ad primum impatientium genus accedent, si, ut calamitates exeant, ad malas artes confugient, nec tantùm bona debita omittent, sed etiam mala vetita committent. Eum in modum Saül, ingruentium hostium metu percitus, posteaquam responsum à Deo nec per sacrificia, nec per vaticinia,

nec

nec per somnia signave accepit, ad pytho-
nissam consulendam profectus est. Ita
Judæi, ab Assyriis sibi metuentes, ad um-
bram Ægypti, vetante nequidquam Deo,
refugerunt, & ut biberent aquam flumi-
nis, dereliquerunt venam aquarum viven-
tium Dominum.

xi. *Tertium.* Frequentiores multò sunt impa-
tientes tertii gradus: qui nec Deū
apertè impetunt, nec semetipsos tam
crassè lædunt, sed de rebus, temporibús-
ve, cum indignatione conqueruntur.
Immeritò tamen, cum scire debeant, res
omnes ac tempora, Providentiæ divinæ
famulari: & noctes ac dies, frigus & æsta-
tem, creata quælibet magna ac pusilla,
benedicere Domino, quia faciunt verbum
ejus. Obmurmurabat aliquando Maria
Diazia, in Vita P. Baltassaris Alvarez, de
frigoris hiberni inclementia: cum illicò
vocem intùs monentis audiit: ego frigus
istud feci, tu de illo, quasi nimium esset,
submurmuras? Ad eam classem perti-
nent, qui opere, itinere, consilio, ex sen-
tentia non succedente, bilem in animalia

aut instrumenta inanima, exonerant. Hi cum Balaamo, asinam percutiente, mereantur habere correctorem insipientiæ suæ subjugale mutum animal.

XII. *Quartum genus.* Quartus gradus est pueriliter impatientium, querulorum ad omnia, perpetuò gementium, cuiuslibet mala sua aperientium, ad inanem consolationem aut misericordiam captandam. Prorsùs, quemadmodùm dicere solitus B. Franciscus Salesius, sicut pueruli, qui ubi sumnum fortè digitum adusère, matri ostendunt, tum patri, dein sororibus, dein obviis quibuscumque notis, neque antè lamentari cessant, donec omnes insufflârint, aut inspuerint. Rectè de hoc pusilli animi vitio Seneca, libro de Consolatione ad Polybium; *Non sentire mala sua non est hominis; non ferre non est viri.* Ingemiscet aliquando vir fortis, infortunis percussus, amicóque uni atque alteri, ad leniendum doloris sensum, sese aperiet. Neque enim fortiozem ego Christo Christianum esse voluerim. Ingemuit, tristis esse voluit, discipulis non omnibus,

bus, sed tribus, animi sui mœrorem detexit: neque isthæc gravitati & fortitudini suæ indecora esse judicavit. Sic agat æger, pauper, mœstus Christianus, per me licet. At ubi naturæ istud dederit, conetur eodem Christi exemplo sese erigere, nec malis cedere, sed contra ire audentior; certus, quæcumque à Dei voluntate eveniunt, videri potiùs mala, quàm esse.

